

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arpajaisverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arpajaisverolakia. Yksinoikeudella toimeenpan-
tujen muiden arpajaisten kuin totopelin arpa-
jaisveroaste korotettaisiin 10 prosenttiin.

Lisäksi lakiin lisättäisiin veron maksuun-
panoa koskevat säännökset, jotka mahdollis-
tavat arpajaisveron maksuunpanon, jos veroa

on kausiveroilmoituksella ilmoitettu liian vä-
hän.

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousar-
vioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi
sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuo-
den 2011 alusta.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Rahapeli-toiminnan arpajaisverotus

Arpajaisverolain (552/1992) mukaan arpa-
jaisveroa suoritetaan valtiolle Suomessa toi-
meenpannuista arpajaisista. Rahapeli-toimin-
taa yksinoikeudella harjoittavat rahapeliyh-
teisöt Veikkaus Oy, Raha-automaattiyhdistys
ja Fintoto Oy vastaavat valtaosasta Suomessa
harjoitettua arpajaistoimintaa. Ahvenanmaan
maakunnassa rahapeli-toimintaa harjoittaa
maakuntahallituksen myöntämän yksinoi-
keuden nojalla Ålands Penningautomatfö-
rening.

Arpajaisverolain 4 §:n 1 momentin mukaan
arpajaisvero yksinoikeudella toimeenpan-
nuista arpajaisista on 9,5 prosenttia tuotosta.
Raha-automaattien ja kasinopelien käytettä-
vänä pitämisestä arpajaisvero on kuitenkin
8,25 prosenttia tuotosta. Tuotolla tarkoitetaan
arpajaisiin osallistumiseksi suoritettujen ra-
hapanosten ja pelaajille voittoina maksettujen
määrien erotusta.

Yksinoikeudella toimivien rahapeliyhteisö-
jen pelien erilaisen veroprosentin taustalla on
ollut se, että arpajaistoiminnan verotus on ol-
lut epäyhtenäistä erityisesti ennen nykyisen
arpajaisverolain säätämistä. Tuolloin raha-
automaattitoiminnan ja kasinopelien verotus
tapahtui leimaverolain (662/1943) nojalla lai-
tekohtaisena leimaverotuksena, kun muita
peli-toiminnan harjoittajia verotettiin vuoden
1971 alussa voimaan tulleen arpajaisverolain

(259/1970) nojalla arpajaisverolla. Raha-
automaattitoiminnan ja kasinopelien verotuk-
sen efektiivinen taso oli muita pelejä selvästi
alempi.

Nykyisen arpajaisverolain voimassaoloai-
kana veron laskentaperuste on yhtenäistetty
sitien, että vero lasketaan kaikkien rahapelien
osalta rahapanosten ja jaettujen voittojen ero-
tuksesta. Raha-automaattitoiminnan ja ka-
sinopelien veroastetta on samoin pyritty vä-
hitellen saattamaan muihin rahapeleihin so-
vellettavan veroasteen tasolle. Veroaste nos-
tettiin vuoden 2001 alusta 3 prosentista
5 prosenttiin, vuoden 2002 alusta 7 prosent-
tiin ja vuoden 2003 alusta nykyiseen
8,25 prosenttiin.

**1.2 Rahapeliyhteisöjen tuoton kehitys ja
tuoton käyttäminen**

Arpajaislain (1047/2001) 17 §:n nojalla
Veikkaus Oy:n tuotto käytetään urheilun ja
liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen ja nuori-
sotyön edistämiseen. Raha-automaattiyhdis-
tyksen tuotto käytetään terveyden ja sosiaali-
sen hyvinvoinnin edistämiseen ja totopelien
tuotto hevostkasvatukseen ja hevosurheilun
edistämiseen.

Rahapeliyhteisöjen tuoton käytöstä tar-
kemmin säädetään raha-arpajaisten sekä
veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuoton käyt-
tämisestä annetussa laissa (1054/2001), raha-
automaattivastuksista annetussa laissa
(1056/2001) sekä totopelien tuottojen käyt-

tämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen annetussa laissa (1055/2001).

Rahapeliyhteisöt tilittävät toiminnan tuotot asianomaiselle ministeriölle. Fintoto Oy:n harjoittaman totopelitoiminnan osalta tuloutetaan valtiolle tuottona yhtiölle myönnettyssä rahapeliluvassa määrätty osuus kokonaisvaihdosta, joka on pelistä riippuen 2,0—5,0 prosenttia. Yhtiölle jää hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettäväksi pelaajan osuudella, arpajaisverolla ja valtion osuudella vähennetty osuus kokonaisvaihdosta.

Arvioitua tuottoa vastaavat määrärahat otetaan vuosittain valtion talousarvioon jaettavaksi edunsaajana oleville yhteisöille ja säätiöille. Avustusten jaosta päättää valtioneuvosto peliyhteisön ehdotuksen pohjalta. Maa- ja metsätalousministeriö päättää totopelien tuotoista jaettavien avustusten jaosta.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla arpajaislainsäädäntö kuuluu maakunnan lainsäädäntövaltaan. Arpajaistoiminnan verotus kuuluu kuitenkin valtakunnan lainsäädäntövaltaan, ja Ahvenanmaan maakunnassa harjoitetusta arpajaistoiminnasta suoritetaan arpajaisveroa arpajaisverolain nojalla. Rahapelitoiminnasta säädetään maakunnassa arpajaislailla (Landskapslag om lotterier 1966:10). Raha-automaattitoiminta, kasinopelien toimeenpaneminen ja vedonlyöntitoiminta on annettu yksinoikeudella Ålands Penningautomatföreningin hoidettavaksi. Yhdistyksen tarkoituksena on kerätä varoja yleishyödyllisiin tarkoituksiin Ahvenanmaalla.

Rahapeliyhteisöjen pelitoiminnan tuotto (rahapanokset vähennettynä jaetuilla voitoilla), tilinpäätöksen mukainen voitto ja valtiolle tilitetty tuotto ovat vuosina 2004—2009 kehittyneet alla esitetyllä tavalla.

Veikkaus Oy

Vuosi/miljoonaa euroa	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Rahapelien tuotto	630	637	659	678	720	767
Tilikauden voitto	398	401	408	427	449	469
Tuotto opetus- ja kulttuuri- ministeriölle	375,8	382,6	401,4	397,7	407,9	461

Veikkaus Oy:lle on lisäksi kertynyt jakamattomia voittovaroja siltä osin kuin tilikauden voitto ylittää opetus- ja kulttuuriministeriölle luovutetun voitto-osuuden. Tilikauden 2009 päättyessä yhtiöllä oli jakamattomia

voittovaroja 89,1 miljoonaa euroa. Valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaan jakamattomia voittovaroja voi kertyä enintään 150 miljoonaa euroa.

Raha-automaattiyhdistys

Vuosi/miljoonaa euroa	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Rahapelien tuotto	634	647	656	652	658	649
Tilikauden voitto	397	404	419	407	403	375
Tuotto avustuksiin	305	296	306	312	303	278
Tuotto veteraanien kuntoutuk- seen valtiokonttorille	110	105	103	109	105	103

Raha-automaattiyhdistyksen aikaisempien vuosien voittoa jää jakamatta vuoden 2009

jälkeen 16,0 miljoonaa euroa.

Fintoto Oy

Vuosi/miljoonaa euroa	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Rahapelien tuotto*	46,9	52,7	53,4	55,4	55,4	52,9
Tilikauden voitto	8,2			8,6	8,1	8,7
Tuotto maa- ja metsätalousministeriölle	7,1			8,5	8,6	8,3

*Ei sisällä Veikkaus Oy:n suorittamia kohdekorvauksia

Fintoto Oy:n osalta esitetyt tiedot poikkeavat yhtiön tilinpäätösten mukaisista tiedoista siten, että tilikauden voittoa on oikaistu lisäämällä tuloslaskelmalla kuluna vähennetty maa- ja metsätalousministeriölle luovutettu määrä, joka on luonteeltaan voitonjakoa Veikkaus Oy:n ja Raha-automaattiyhdistyksen valtiolle luovuttaman tuoton tapaan. Yhtiön tilinpäätöksissä on kuluna vähennetty myös se osa tuotosta, jonka yhtiö on toimilupsansa edellyttämällä tavalla käyttänyt hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen.

Ålands Penningautomatföreningin liikevaihto ja voitto ovat kehittyneet vuosi/miljoonaa euroa seuraavasti:

2006	67,4	30,9
2007	87,5	43,4
2008	88,4	16,2
2009	74,7	5,8

Vähennetty arpajaisvero ja pelaajille jaetut voitot

2 Ehdotetut muutokset**2.1 Veroprosenttien korotus**

Valtioneuvoston 30 päivänä maaliskuuta 2010 tekemän, vuosia 2011—2014 koskevan kehyspäätöksen mukaisesti arpajaisveron tasoa korotetaan raha-automaatti- ja kasinopelien osalta vuoden 2011 alusta, josta lähtien Raha-automaattiyhdistyksen nyt hoitama lääkärihelikopteritoiminnan rahoitus sisällytetään valtion talousarvioon uudelle yleiskatteiselle momentille 11,8 miljoonan euron tasoisena. Veroprosentti ehdotetaan korotettavaksi 10 prosenttiin, jolloin Raha-automaattiyhdistyksen maksaman arpajaisve-

ron määrä suuruusluokaltaan vastaa talousarviossa helikopteritoiminnalle osoitettavaa määrärahaa.

Veroprosenttien yhtenäistämiseksi ehdotetaan, että myös Veikkaus Oy:n harjoittamien rahapelimuotojen arpajaisveroprosentti korotetaan 9,5 prosentista 10 prosenttiin. Yhtiön pelitoiminnan kannattavuus on yleisestä taloudellisesta tilanteesta huolimatta kehittynyt suotuisasti, ja sen pelitoiminnan tuotoista kasvava osa on rahastoitu tai muutoin jätetty välittömästi jakamatta edunsaajatahoille. Toiminnasta yhteiskunnalle peliyhteisöjen tuottona ja arpajaisverona kertyvien määrien suhdetta voidaan tämän vuoksi tarkistaa edunsaajien toiminnan rahoituksen kärsimättä.

Totopelien osalta arpajaisvero ehdotetaan kuitenkin säilytettäväksi toistaiseksi nykyisellä tasolla. Vallitseva taloudellinen tilanne vaikuttaa totopelitoiminnan kannattavuuteen muita rahapelejä olennaisesti enemmän. Edellisen, 1990-luvun taloudellisen laskusuhdanteen aikana totopelien kokonaisvaihto lähes puolittui vuodesta 1990 vuoteen 1994. Arpajaisveron korottaminen totopelien osalta nykyisessä taloudellisessa tilanteessa vähentäisi pelitoiminnan tuotoista hevostaloudelle tulevaa määrää.

Arpajaisverolain 4 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että veroaste muista yksinoikeudella toimeenpannuista arpajaisista kuin totopelistä korotettaisiin 10 prosenttiin. Muutos koskisi vastaavasti Ålands Penningautomatföreningin vastaavia rahapelejä. Totopelin osalta arpajaisvero säilyisi nykyisessä 9,5 prosentissa.

Ilmaisulla totopeli olisi sama sisältö kuin arpajaislain vastaavalla määritelmällä.

2.2 Arpajaisverolain maksuunpano

Oma-aloitteisten verojen ilmoittamis-, maksamis- ja kantomenettely uudistettiin vuoden 2010 alusta siirryttäessä verotilijärjestelmään. Verotililain (604/2009) säätämisen yhteydessä arpajaisverolaista kumottiin yhdenmukaisesti muiden verotilimenettelyyn piiriin kuuluvien verolakeihin ehdotettujen muutosten kanssa, veron maksuunpanoa koskeva 10 §, joka mahdollisti veron maksuunpanon, jos veroa ei ole suoritettu määräajassa. Maksuunpanomahdollisuus jäi lain 11 §:n arviomaksuunpanoa koskevan säännöksen varaan.

Eri verolakien menettelysäännöksissä olevien erojen vuoksi erilliset maksuunpanosäännökset ovat kuitenkin arpajaisverotuksessa edelleen tarpeen erityistilanteissa, kuten verotarkastuksessa, jos veroa on kausiveroilmoituksessa ilmoitettu maksettavaksi liian vähän. Tämän vuoksi maksuunpanoa koskevat, verotilimenettelyyn soveltuvat säännökset lisättäisiin lakiin. Säännökset sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen tapahtuviin maksuunpanoihin.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksen arvioidaan lisäävän arpajaisveron tuottoa vuonna 2011 noin 16 miljoonalla eurolla, josta Veikkaus Oy:n osuus olisi noin 4 miljoonaa euroa, Raha-automaattiyhdistyksen osuus runsaat 11 miljoonaa euroa ja Ålands Penningautomatföreningin osuus vajaat 1 miljoona euroa.

Rahapeliyhteisöjen käytettävissä oleva tuotto vähenisi arpajaisveron tuoton kasvua vastaavasti. Esityksellä ei rahapeliyhteisöjen taloudellinen tilanne huomioon ottaen kuitenkaan olisi vaikutusta niiden tuotosta avustuksia saavien yhteisöjen ja säätiöiden harjoittamaan yleishyödylliseen toimintaan.

Ahvenanmaalta kertynyt arpajaisvero on vuosittain palautettu Ahvenanmaan maakunnalle valtion talousarvioon otetusta määrärahasta. Vuonna 2008 maakunnalle palautettiin arpajaisveroa 8,0 miljoonaa euroa.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto Ahvenanmaan maakuntahallitukselta ja Ålands Penningautomatföreningiltä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****arpajaisverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arpajaisverolain (552/1992) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 962/2004, ja
lisätään lakiin siitä lailla 612/2009 kumotun 10 §:n tilalle uusi 10 § seuraavasti:

4 §

Veron peruste ja verokanta

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 10 prosenttia tuotosta. Totopeleistä arpajaisvero on kuitenkin 9,5 prosenttia tuotosta.

10 §

Veron maksuunpano

Jos verovelvollinen on kausiveroilmoituksessa ilmoittanut liian vähän arpajaisveroa maksettavaksi, Verohallinto määrää maksettavaksi puuttuvan määrän. Maksuunpano on toimitettava viiden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta kalenterikuukaudelta vero olisi tullut ilmoittaa.

Ennen maksuunpanon toimittamista verovelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2010

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

Laki**arpajaisverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arpajaisverolain (552/1992) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa
962/2004, ja

lisätään lakiin siitä lailla 612/2009 kumotun 10 §:n tilalle uusi 10 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Veron peruste ja verokanta

Veron peruste ja verokanta

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 9,5 prosenttia tuotosta. Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä arpajaisvero on kuitenkin 8,25 prosenttia tuotosta.

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 10 prosenttia tuotosta. Totopeleistä arpajaisvero on kuitenkin 9,5 prosenttia tuotosta.

10 §

Veron maksuunpano

Jos verovelvollinen on kausiveroilmoituksessa ilmoittanut liian vähän arpajaisveroa maksettavaksi, Verohallinto määrää maksettavaksi puuttuvan määrän. Maksuunpano on toimitettava viiden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta kalenterikuukaudelta vero olisi tullut ilmoittaa.

Ennen maksuunpanon toimittamista verovelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .